

VIRO ILLUSTR
PAULLO THEODORO CICHORIO
CIVITATIS LIPSIENSIS PROCONSULI
GYMNASII NICOLAITANI
ANTISTITI
OMNI QUA PAR EST OBSERVANTIA
COLENDO
APUD LOSCHWITIENSES
IN CONVALLIBUS ALBINIS JUXTA ALPES SAXONICAS
CORROBORANDAE VALETUDINIS CAUSSA PRIMO VERE DEGENTI
SALUTEM PLURIMAM
NICOLAITANORUM ET SUO NOMINE
DICIT
D. CAROLUS ERID. AUG. NOBBE,
GYMN. NIC. RECTOR ETC.

In tanto dolore bonorum omnium non licet silere nobis Tui amantibus, cujus consilio et patrocinio Senatus Amplissimi auctoritas gymnasii Nicolaitani curam demandavit. Neque vero sola muneris Tui nostrorumque officiorum necessitudine ducimur, ut Tuarum Te laudum blandimentis revocare studeamus contestemurque, qua Tu, Vir Illustris, diligentia prudentia et urbanitate res nostras amplexus sis, aut quanta constantiae paene stoicae in doloribus contemnendis ac patientiae admiratione nos affeceris. Nihil aliud nos jam impellit magis, quam salutandi Tui et pro Tua salute quam primum penitusque restituenda confirmandaque optima vota nuncupandi desiderium. Deus ergo Optimus Maximus rerum moderator omnium aegrotantiumque sospitator potentissimus faxit, ut pro benignitate sua Tibi jam ex morbo convalescenti² novas vires redintegret, nervorum Tuorum robur augeat, salvumque Te brevi

domum reducat conjugemque fidelissimam pro tot tantisque
curis magna diligentia et pietate susceptis melioris valetudi-
nis aevique serenioris spe remuneretur, nosque praesentia Tua
fortunet, i. e. quod ex animo optamus. Vale nobisque mox
redi confirmato animo et corpore. Vale nobisque fave.

PRAEFATIO.

Edideram ante hos sex annos programmata scholastico Sophoclei Oedipodis in Colono chori cantica Latine reddita, G. Hermannii recensionem secutus, quotiescumque ab eo discederem, lectore adnotationibus paucis et brevibus monito. Chori autem carminibus diverbiorum argumenta brevi enarratione adjunxeram. Nunc repetitis chori canticis, sed crebro summutatis, omitta adnotatione, ut uno tenore tragoedia legi postea posset, e schedis meis, quibus illa jam pridem integra continetur, unam ejus partem evulgandam putavi, alteram in proximi temporis usum reservans. Parvam igitur istam particulam ut lectores candidi benevole accipiant, i. e. quod ex animo opto.

SOPHOCLIS OEDIPUS IN COLONO.

- 1 *Oed.* O nata patris Antigona caeci senis,
Quem nos in agrum venimus quodve oppidum?
Hoc jam die quis Oedipum diu vagum
Donis tenellis hospitem ducet domum?
5 Parvum rogantem munus et parvo quidem
Minus ferentem, sat tamen magnum mihi?
Nam me labores mentis et generositas
Tempusque longum continentiam docent.
Sed, nata, si quam conspicias sedeculam
10 Aut in profanis aut sacris lucis deum,
Me siste collocaque: ut explores, ubi
Simus locorum; namque nostrum est noscere
Et exsequi deinde a colonis cognita.

- Antig.* Pater fatigate, Oedipe, nisi lumina
15 Fallunt, tegentes oppidum turres procul,
Et iste sacer est, si probe video, locus,
Lauris olivis vitibus nitens, ubi
Intus sonora voce luscinae canunt.
Hic, quaeso, vivo flecte saxo artus pedum;
20 Longam senectae tu profectus es viam.
Oed. Iam me sedere fac, tuens caecum senem.
Antig. Non hoc me oportet discere isto tempore.
Oed. Sed me potes docere, quo simus loco?
Antig. Hae sunt Athenae, vicus est incognitus.
25 *Oed.* Nobis viator omnis illud dixerit.
Antig. Sed, qui locus sit, ibo, si vis, cognitum.
Oed. I, nata, quando vicus est habitabilis.
Antig. Est utique cultus; sed, puto, nil est opus;
Nobis propinquat iste vir videntibus
30 *Oed.* Accedit istuc ille nos recta petens?
Antig. Est iste praesto; si quid igitur dicere
Tibi placebit, dic, quod hic vir nunc adest.
Oed. Audis, vir, ex hac, quae mihi pro me videt
Sibique, nobis te venire commodum
35 Et posse, quicquid nesciamus, dicere.
Colon. Tu jam, priusquam scisciteris, hoc loco
Excede, quem tenere fas est nemini.
Oed. Quis iste vicus? cui sacratus est deo?
Colon. Intactus est nec cultus: hunc dirae deae
40 Tenent et Orci et Noctis atrae filiae.
Oed. Quarum verendum nomen auditum colam?
Colon. Has conspicantes omnia Eumenides vocant
Ruris coloni; sed alias alia placent.
Oed. Ergo recipiant advenam benigniter;
45 Hac sede ruris non movebor cedere.
Colon. Quid hoc sibi vult?
Oed. Fata sic ferunt mea.
Colon. Nec mea voluntas me movet te pellere,
Huic civitati ni quid expediat sciam.
Oed. Ne, quaeso, dedigneris, hospes, dicere
50 Mihi vaganti, quae velim cognoscere.

- Colon.* Non, crede, dedignabor, hinc interroga.
Oed. Quis ergo vicus iste, quo consistimus?
Colon. Tu, quicquid ipse noverim, statim scies.
55 Sacratum est hic vicus omnis; hunc tenet
Divus Posidon atque flammifer deus
Titan Prometheus; quoque consistis loco,
Istius agri Limen Aeneum vocant,
Munimen urbis, omnis et vicinia
60 Hunc gloriatur esse Equestrem praesidem
Sibi Colonum, cujus hoc nomen ferunt
Commune cuncti, qui loci sunt incolae.
Sic ista sunt, vir optime, haud inanibus
Elata verbis; more sed pio magis.
Oed. Ecqui locorum sunt frequentes incolae?
65 *Colon.* Sunt, et vocantur nomine ipsius dei.
Oed. Horumne rex est, gens an imperium tenet?
Colon. Rex urbis aeque nos suo nutu regit.
Oed. Quis ille rex, qui vique verboque imperat?
Colon. Theseus vocatur rege natus Aegeo.
70 *Oed.* Vestrum ecquis ire vult ad illum nuncius?
Colon. Quid nunciatum quidve perfectum iverit?
Oed. Ut parva praestet, magna lucretur tamen.
Colon. Quod non videntis praemium viri feret?
Oed. Quaecumque dicam luce clariora erunt.
75 *Colon.* Tu ne quid erres, accipe, hospes, qui mihi
Probus videris praeter infortunium.
Hac sede, qua nunc es, mane, dum viribus
Istius agri, non Atheniensibus
Haec nunciabo: namque decernunt, utrum
80 Manere possis hic, an ire debeas.
Oed. O nata, num discessit a nobis homo?
Antig. Discessit, ac, quod cuncta nunc silent, pater,
Licet sonare; sola nunc adsum tibi.
Oed. Horrenda visu numina, istius loci
85 Quod vos saluto supplicans antistitas,
Nolite deesse gratia Phoebus ac mihi.
Qui cum labores tot mihi praediceret,
Illic malorum dixit affore terminum;

- 90 In terram eunti postimam, qua sumerem
Sedem dearum mansionemque hospititis.
Hic terminari miseriam vitae meae,
Lucrumque nasci me recepto civibus
Et me repulso damna dimittentibus.
95 Horum spopondit certa ventura omina,
Terrae fragorem, fulmen ac tonitru Jovis.
Intelligo nunc, neminem umquam nisi
Vosmet fuisse semitae mihi duces
Et auspices nemus in sacrum. Non obvias
100 Primas haberem vos mihi faciens ita
Abstemias jejunos aut hoc aspero
Saxo sederem. Sed mihi, quaeso, Deae
Vitae, secundum famam Apollinis, date
Conversionem nunc et istinc exitum,
105 Nisi videbor vilior, qui servio
Semper supremis omnium laboribus.
Oreique prisci et Noctis atrae filiae,
Et, quae tenetis nomen almae Palladis,
Cunctis Athenae praeminentes urbibus,
110 Spectrum videntes Oedipi miserescite;
Hoc nempe non est pristinum corpus viri.
Antig. Sile; propinquant nescio qui viri
Aevo vetusti praesides sedis tuae.
Oed. Silebo; sed tu proripe in lucum pedem
Et me reconde, donec exaudivero,
115 Quae verba dicant, haec enim exploratio
Est optima omnis actionis cautio.

Canticum I.

Stropha 1.

- Chor.* En, en!
Quis adest? quo loco?
Quove pedem tulit excitatus istinc
120 Protervissimus omnium?
Indaga, dispice,
Cunctis quaerens locis!
Viator

125 Vagus, nescio quis, senex
Externus, neque enim miser
Iret in nemus avium
Virginum violentium,

Quas fugimus loqui
Luminibusque praeterire
130 Apertis, sine vocibus,
Quicquid pectore volvimus,
Precantes; sed adesse dicunt

Nihilum verentem;
At ego spectans nequeo toto
135 Spicere in nemore,
Quo jam tendat peregrinus.

Systema.

Oed. Is ego sum; voce etenim video
Hominis sonitum.

Chor. Io, io!
Terret sonitu, terret facie!

140 *Oed.* Ne credite me laedere leges.

Chor. Juppiter ultor, quisnam iste senex?

Oed. Ego non nimium felix dicar
Vobis, hujus agri custodes.
Clarum est; etenim non alienis

145 Oculis irem
Et magnus parva rogarem.

Antistropa 1.

Chor. Hei, hei!
Oculis perditis
Natus es, o miser, et tuum per aevum

150 Tu jam fata diu trahis?
Sed nostra gratia
Diras non auxeris.

Venis jam,
Venis; at tibi tu cave,
155 Istas in virides eas
Convalles, ubi dulcium
Miscentur latices aquae
Flumine mellium;

- Hoc, miser hospes, hoc caveto;
160 Abito, proficiscere!
Longa te via distinct,
An audis, miser o viator?
Tibi si placebit
Mihi respondere, relinque adytum;
165 Ubi cuique licet,
Hic fare; ast ante vetaris.

Systema.

- Oed.* Ita quo quem fert mens, mea nata?
Antig. Eadem curare decet cives,
Modo cedentes, modo parentes.
170 *Oed.* Tangito jam me!
Antig. Tango vero.
Oed. Ne vis mi fiat, peregrini,
Si confido veniendo.

Strophæ 2.

- Chor.* Neque vero te, nisi vis, quisquam
Aget ex his sedibus umquam
175 *Oed.* Agar?
Chor. dubitare noli.
Oed. Ad hunc?
Chor. age, quaeso, virgo,
Senem, bene enim vides.
Antig. Sequere jam, sequere huc ducem me
Caeco pede, mi parens.

- 180 *Oed.*
Antig.
Oed.
Chor. Tentes, hospes, in hospitum
185 Terra quæ sibi civitas
Odio habeat, odio insequi,
Quæ colat, hæc vereri.

Systema.

- Oed.* Age me, mea dux,
Ubi more pio sacra servantes
190 Audireque possimusque loqui
Et turbemus nihil usum.

Antistropa 2.

- Chor.* Satis est: extra oppositum saxum
Pedibus consistere noli
Oed. Num sic?
Chor. satis est, ut audis.
195 *Stabo?*
Chor. pedibus reflexis
Saxo brevis inside.
Antig. Pater, id, obsecro, tu mihi da,
Pedem pede copula.
Oed. Hei, hei, mihi!
200 *Antig.* Gravia membra senis mihi
Amicam dabis in manum.
Oed. O sortem miserandam! —
Chor. Infelix, quoniam mihi
Concedis, cedo, tu quis es?
205 *Quid et adeo egeris? audiam,*
Qua patria satus sis?

Stropha 3.

- Oed.* Hospites,
Vagus vagor; at tamen —,
Chor. 1) Quid adeo negas, senex?
210 *Oed.* Quis sim, quaesieris cave.
Meque cave rogitare pergas.

Mixta secundum schema.

<i>Chor.</i> 3) Quid ita?	Schema.
<i>Oed.</i> O ingens genus!	10. 1. 3. 2. 13.
<i>Chor.</i> ecquod!	11. 4. 9. 5. 14.
<i>Oed.</i> Filia, vae, quid profitebor?	12. 6. 8. 7. 15.
<i>Chor.</i> 4) Patre quo natus es, o	
215 <i>Peregrine? eloquere.</i>	

Stropha 4.

- Hei mihi, quid, mea nata, patiar?
Antig. Age dic, quod ad ultima prodis.

Antistropa 4.

- Oed.* Dicam, etenim careo refugio.
Chor. Propera; neque perge morari.

Stropha 5.

- 220 *Oed.* Laides notuit?
Chor. 6) o! 2) io, io!
Oed. Cedo, Labdacidum genus?
Chor. 9) Eheu!

Antistropha 5.

- Oed.* An miser Oedipodes?
Chor. 9) Is es enim?
Oed. Nihil haec mea dicta timete!

Stropha 6.

- Chor.* 10) Io! 11) o, o! 12) o miser! 13) o! o!
225 *Oed.* Mea nata, quid illico fiet?

Antistropha 6.

- Chor.* Ex hac ora cedite porro!
Oed. Ita solvere vota laboras?

Systema.

- Chor.* Non ferit umquam hominem, quia propulit
Vim bene, poena Dei — dolus excipit
230 Saepe dolum, neque gaudia gignere,
Sed solet exagitare laboribus,
Ergo age linque meam patriam cito,
Rursus in exsilium proficiscere,
Neve piacula
235 Urbi velis parare.

Antistropha 3.

- Antig.* Hospites,
O flexanimi, patrem
Ubi rejicitis maleabilem senem,
Rebus, ut audistis,
240 Sine ullo vitio peractis; —

Systema.

- Ergo mei miserae miserescite,
Suppliciter deprecor,
Quae solo pro patre meo precor,
Et precor aspiciens tua lumina
245 Non caecis oculis, sata eodem
Sanguine, quo vos. O miserescite,
Quaeso, patris miseri; ceu numine

- Nos miseri vobis confidimus.
O date, quae vix reor.
- 250 Per tibi cara precor tua pignora,
Numina, conjugium, subolem, bona;
Non videas hominem ullibi . . . ,
Qui moderamina
Dei queat cavere.
- 255 *Chorus.* Sed scito, proles Oedipi, miseret tui
Patrisque pariter nosmet infortunii,
Deum trementes fata, nos non possumus
Nunc a priore digredi sententia.
- Oed.* Quid illa fama, vel quid haec opinio,
260 Si vana transit, quid relinquit commodi,
Pias Athenas laudibus tollentium
Dicentiumque posse solas hospitem
Servare pressum vel juvare fortiter?
Sed haec mihi quo sunt loco, si sedibus
265 Hic suscitatum postea me pellitis
Unum timentes nomen? haud corpus meum
Aut res meas; — res non sponte sunt factae mea,
Sed acciderunt forte patienti mihi,
Si matris has aut patris est fas dicere,
270 Ob quas times me; prorsus hoc ego scio.
At qui videbor esse pravis moribus,
Qui, quum referrem par pari malo malum,
Sciens quod egi, non notandus sum malus?
Nunc, quo volebam, nil sciens me contuli,
275 Sed a malis sum perditus scientibus.
Ergo precabor per Deos vos, hospites:
Quem depulistis ante, me tutemini.
Deos verentes, deinde nulla ponite
Umquam deos in parte, sed mihi credite,
280 Videre Divos et probos mortalium,
Videre vero et improbos; nullam fugam
Ullius esse numinis mortalibus.
In his videto, ne, malis si fungeris,
Pias Athenas rebus obscuris tuis.
285 Sed jam receptum supplicem fide bona

- Custodias servesque nec caput meum
Deformis oris intuens fastidias.
Adsum pius castusque, multam civibus
Ferens salutem; quumque princeps venerit
290 Unusque fuerit forte vestrorum ducum,
Tunc cuncta testis audies; tamen
Tibi cavebis, interim fias malus.
Chor. Pie vereri tua, senex, hortamina
Necessitas me cogit; haud enim brevi
295 Aperta sunt sermone; sed mihi sat est
Haec Atticorum principes cognoscere.
Oed. Quo, quaeso, princeps ille versatur loco?
Chor. Urbem paternam rex tenet; custos eo,
Quo me volebat ire, nunc se contulit.
300 *Oed.* Num vos putatis, hunc mei caeci senis
Habere curam, sic ut ipse istuc eat.
Chor. Sane, tuum quum nomen exaudiverit.
Oed. Hanc rem quis illi nunciatum missus est?
Chor. Longus meatus: sed viatorum frequens
305 Sermo vagatur: quem simul perceperit,
Mox, crede, veniet; crebro enim, senex, tuum est
In ore nomen omnium, ut, si tardius
Dormit, sed audit nuncium, veniat celer.
Oed. Sed faustus adsit commodusque urbi suae
310 Mihique; nam quis non favet sibi bonus?

OEDIPUS ANTIGONA.

- Antig.* Quo rapior, o dii? quid tibi dicam, pater?
Oed. Quid? Antigona, quid fit novi?
Video prope
Antig. Vectam caballo feminam Aetnaeo citam
Ad nos venire, cui caput solem cavens
315 Galerus ambit latus ora Thessalus.
Quid for?
Estne ipsa necne? mensne me fallit vaga?
Ajo negone? nescio quid sentiam.

Puella

320 Non est alia, me laeta nutans lumine
Salutat accedendo; demonstrat, quod est,
Esse hoc meae sororis Ismenes caput.

Oed. Quid, nata, dicis?

me videre filiam

Antig. Tuam: sororemque hanc meam mox audies,

AD OEDIPUM ET ANTIGONAM ACCEDIT ISMENE.

325 *Ism.* O bina patris et sororis nomina,
Quam grata fanti! vix repertos conspicio
Rursus dolente corde vos vix conspicio.

Oed. Adesne, nata?

Ism. Quam miser visu pater!

Oed. O nata, praesto?

Ism. non levi negotio.

330 *Oed.* Me tange, nata.

Ism. Tango vos ambos simul.

Oed.

Ism.

Oed. Num meque et hancce?

Ism. tertiam miseramque me.

Oed. Quid huc profecta es?

Ism. providens tibi, pater.

Oed. Desideransne?

Ism. Ipsa ut essem nuncia,

335 Unusque mecum verna fidus maxime.

Oed. Quid quoque fratris molientis sunt loco?

Ism. Hi sunt, ubi sunt. Hos premunt praesentia.

Oed. Sunt instituto compares Aegyptio
Illi sequentes moris et vitae modum.

340 Illic enim sub patrio tecto mares

Texunt sedentes orsa; consortes tori.

Externa vitae quaeque semper comparent.

Quos, o puellae, rebus his fungi decet,

Ut virgines, hi desident domi suae;

345 Pro fratribus vos in patris versamini

- Malis ferendis. Haec ubi missa est manu
Altricis et firmata coepit pubescere,
Semper vagatur moesta nobiscum senem
Ducens vagantem; saepe per silvas pede
350 Nudo pererrans, ventre non pasto cibus
Et imbre crebro solis et fervoribus
Multum laborans ponit in nullo loco
Quae dant penates, dum parentem nutriat.
Tu, nata, quondam quaeque venisti patri
355 Oracla narrans, patriae clam civibus
Edicta de me. Fida corporis mei
Custos fuisti, quum domo depellerer.
Jam quid novi fers rursus, Ismene, patri.
Et quae foras te promovet legatio?
360 Nam non inanis — hoc ego probe scio —
Ades, mihi quin afferas formidinem.
Ism. Ego dolores quos, pater, perceperim
Ubique quaerens, quo resederis, locum,
Silens omittam; non enim bis gestio
365 Dolere, dicens et laborans antea.
Sed quae premant jam filios suos mala,
Haec nunciatum ad te, pater, profecta sum.
Primum placebat his, Creonti tradere
Sceptrum, nec umquam civitatem pollui,
370 Quum cogitarent gentis infortunium,
Quo prisca fatis vincta stringitur domus;
Nunc vi deorum mentis et nefariae
Damnosa fratres rixa correptos tenet,
Rerum potiri pellit et tyrannidis.
375 Minorque natu juniorque tempore
Aevi priorem sorte Polynicem throno
Privare tentat patriaque propulit.
Is — sic enim fert fama nobis plurima —
Fugam capessit Argos et novum genus
380 Quaerit paratque vim propinquorum fide,
Ut Argos aut mox occupet cum gloria
Cadmea rura, tollat aut ad sidera.
Haec, crede, non sunt verba, mi pater, bona,

- 385 Verum graves res; quo labores dii tuos
Tibi remittant, non queo cognoscere.
Oed. Non spes tenet te, me diis curae fore
Horumque nutu gratiaque sospitem.
Ism. Est orta nuper, o parens, oraculis.
Oed. Quibus? quid ista prodidere, filia?
- 390 *Ism.* Disideratum te loci fore incolis
Vivum salutis gratiaque mortuum.
Oed. Tali viro quis salvus et felix erit?
Ism. In te feruntur incolarum robora.
Oed. Quum non ero jam, tunc ero vir maximus?
- 395 *Ism.* Nunc te juvant dii, perdiderunt antea.
Oed. Flocci est juvari, flore perduto, senem.
Ism. Tamen Creontem scito venturum brevi
Ad te salutis expetendae nomine.
Oed. Ut quid facessat, nata, dic, quaeso, mihi.
- 400 *Ism.* Volunt locis te abesse Cadmeis prope,
Sed non in ipsa te receptum ducere.
Oed. Illo foris jacente, numquid commodi?
Ism. Tuum sepulcrum fert iis molestiam.
Oed. Inauspicato quemque mens docet sua.
- 405 *Ism.* Ergo volunt te collocare proximum
Terrae suae, ne forte sis compos tui.
Oed. Voluntne in umbra humare Thebani soli?
Ism. Tuus parens, hoc sanguis incestus vetat.
Oed. Numquam profecto compotes erunt mei.
- 410 *Ism.* Sic hoc erit perenne Cadmeis onus.
Oed. Quum, nata, quae res accidissee visa sit?
Ism. Tuas ob iras busta quum calcant tua.
Oed. Quae dicis, a quo, nata, dicis cognita?
Ism. Viris ab ara Delphica redeuntibus,
- 415 *Oed.* Et ista de me verba Phoebus edidit?
Ism. Sic, qui migrarunt rure Thebano, ferunt.
Oed. Numquis meorum filiorum haec audiit?
Ism. Uterque pariter ista pernovit probe.
Oed. Ac tunc scelesti rebus auditis mei
- 420 Amore tempto maluere tyrannidem?
Ism. Audisse taedet ista; sed narro tamen.

- Oed.* Hos ergo rixae sorte fatali Deus
Non solvat umquam, sed sit his in me modus
Finisque litis illius miserrimae
425 Qua nunc tenentur et manu telum gerunt;
Ut nec thronum, qui regis et sceptrum tenet,
Tenere pergat, nec revertatur domum
Egressus umquam; qui quidem patrem suum
Exterminatum patria turpissime
430 Servare noluere; sed motus statu
Sum judicatus exsul his et proditus.
Tu tum volenti, forte dixeris, mihi
De jure munus esse publice datum.
Non, credo, quod, quo cor flagrabat tempore et
435 Existimanti tum mihi dulcissimum
Mori libebat atque saxis obrui,
Illam mihi tum nemo fecit gratiam.
Posthac ubi jam mitigatus est labor,
Mentemque cognovi evagatam latius,
440 Vitae prioris acriorem judicem,
Tum civitas me saeva demum propulit
Ex urbe sero; quique filii patris
Possent patrem juvare, prorsus hanc opem
Mihi negarunt, vocis obsque gratia
445 Vagabar exsul erogans mihi stipem
Ab his puellis scilicet semper mihi,
Quod vita poscit, et cibos gentisque opem
Locumque tutum contigisse gaudeo;
Hi pro parente sceptrum sumpserunt sibi
450 Thronumque regis et loci tyrannidem.
Ne vero amicum me sibi devincient,
Nec imperasse, credo, Cadmeis eos
Umquam juvabit. Hoc scio, quod audii
Quae nata novit cogitoque, quae mihi
455 Antiqua per me verba Phoebus comprobet
Facto: Creontem jam licet mittant, uti
Me quaerat, urbis aut potentem quemlibet.
Quodsi voletis, hospites, sanctissimis
Vos cum deabus his locorum antistitis

- 460 Opem mihi praestare, comparabitis
Vobis salutem et hostibus meis mala.
- Chor.* Rex digne, nostris omnium doloribus
Quem prosequamur non minus, quam filias,
Nostrae salutis auctor esse quum velis,
- 465 *Tibi* quid e re sit, libenter consulam.
- Oed.* Amice, nil non exsequenti consule.
- Chor.* Nunc fer Dearum numini piaculum,
Quas tunc adisti, quum subires hoc solum.
- Oed.* Quibus modis? vos, hospites, docebitis.
- 470 *Chor.* Fontis perennis sacra fer libamina,
Fer hausta primo, quae pia tangis manu.
- Oed.* Quid? si meracas fonte lymphas hausero.
- Chor.* Insigne fabri sunt opus clarum amphorae,
Quarum coronas ansam utramque et marginem.
- 475 *Oed.* Num forte floccis frondibusve an quomodo?
- Chor.* Asperge pexo nuper aquae vellere.
- Oed.* Esto, sed inde quo progredi me decet?
- Chor.* Libationes stans sub ortum fundito.
- Oed.* Vin' hisce dictis amphōris me fundere?
- 480 *Chor.* Tres funde fontes, integrum novissimum.
- Oed.* Hunc quomodo complebo? me, quaeso, doce.
- Chor.* Cave mero, sed melle temperes aquam.
- Oed.* Haec si nigrescens fronde tellus ceperit
- Chor.* Ponens olivae ter novenos surculos
- 485 *Ambabus* illa manibus, hasce dic preces.
- Oed.* Iuvabit has audisse; sunt enim caput.
- Chor.* Eumenidas ores, gratiosae gratia
Ut dent salutem Tibi salutari viro.
Pro te vel ipse sic vel alter supplicet,
- 490 *Sed* non sonans audita, nec tendens sonum.
Tunc ore verso cede: quae quum feceris,
Ego bona spe fretus astabo tibi;
Si non; timebo, mi senex, sane tibi.
- Oed.* Natae, loquentes audiistis hospites?
- 495 *Ism.* Audivimus; jam quid jubes nos exsequi?
- Oed.* Vetur meare, destitutus robore
Visuque, praepeditus ambobus malis.

- Hoc una vestrum factum eat piaculum.
Ad hoc luendum sufficit pro millibus
500 Mortalium unus, credo, si mihi favet.
Sed mox abite; ne tamen me linquite
Solum senem, quod non valet corpus meum
Nec ire solum, nec ducis carens manu.
Ism. Sed ibo rem factura, quique locum
505 Ubique quaeram, jam volo cognoscere.
Chor. Est ille lucus, hospes; in quo si tibi
Quid deerit, est qui dicat istic incola.
Ism. Inibo lucum, tu patrem serves, soror,
Custos fidelis; namque pro parentibus
510 Si quis laborat, sit laboris immemor.

Canticum II.

Stropha 1.

- Chor.* 1. Dirum, mente diu sepositum
Triste malum, hospes, renovari;
Tamen volo sciscitari.
Oed. Quod illuc?
515 *Chor.* 2. Infandi quem perpeteris doloris
Nec tempore leniendi.
Oed. Salvo hospitio graves ne
Recludo meos dolores.
Chor. 3. Ego cupio noscere veram
520 Rem ter quaterque relatam, amici,
Oed. Eheu!
Chor. 4. Dic mihi roganti.
Oed. Hei, hei!
Chor. 5. Fac, quaeso; nam faciam tibi, quod vis.

Antistropha 1.

- 525 *Oed.* Passus sum mala, passus, sodales,
Quamquam volens, sed, Deus esto
Testis, feci nihil ultro.
Chor. 6. Cur, quaeso?
Oed. Malo toro me nihil augurantem urbs
530 Gravi implicuit piaculo.
Chor. 7. Num matris, ut audio, tu

Torum male faustum inisti?

Oed. Haec auribus audire mihi mors,
Hospes; natae geminae meae sunt.

535 *Chor.* 8. Ecquid?

Oed. Hei, gemina damna!

Chor. 9. Eheu!

Oed. Communis ventre satae parentis sunt.

Stropha 2.

Chor. Hae sunt, cedo, generis tui?

540 *Oed.* Ac sunt sorores patris sui.

Chor. 10. Io!

Oed. Io! mille sunt

Mali vicissitudines.

Chor. 11. Pateris?

Oed. Gravia fero mala.

Chor. 12. Es auctor?

Oed. haud ego auctor —

Chor. Cedo!

Oed. Ego abstuli,

545 *Quod patiente animo mihi debitum*
Ab urbe non licuerat abstulisse.

Antistropha 2.

Chor. 13. Quid tu, reus es necis, miser?

Oed. Quid hoc? an aliquid appetis?

Chor. 13. Patris?

Oed. Papae, jam novum

550 *Inuris mihi malum malo.*

Chor. 14. Quid ita?

Oed. Ego necui, tamen

Chor. 14. Quid hocce?

Oed. jure feci

Chor. quid?

Oed. Dicam statim,

Ut nunc apertum est, ego necavi et perdidici,

Sed lege purus, inscius in hoc incidi.

555 *Chor.* En, rex propinquat ipse, natus Aegei,
Theseus, vocatus voce supplicis tua.

- Thes.* Multos peracto tempore audiens tuas
Corruptiones luminum foedissimas
Referre, novi, Laïdes, nunc audiens
560 His in viis te, credo, pernovi magis.
Tuaeque vestes et caput foedum tuum,
Quis sis, mihi sat indicant; tua et vice
Dolens, rogare te volo, miser Oedipe,
Qua civitatem meque tu petas prece
565 Et ipse et ista dux tuae consors viae.
Dic; namque tu rem dixeris forte arduam,
Qualem negandam judicaverim tibi.
Quod ipse novi doctus inter hospites,
Ut tu, moratus perdiu foris, meae
570 Vitae periculis plurimis obnoxius,
Ut hospitem, qui nil sit, ut nunc tu, senex,
Servare semper sim paratus, si quidem
Scio virum me non diei crastini
Habere plus, quam te, vel ultimae spei.
575 *Oed.* Theseu, brevi sermone generosum virum
Te praestitisti, pauca ut habeam dicere.
Nam quis ego sim, quo patre natus, e quibus
Locis profectus, ipse jam profatus es:
Sic ut supersit nil, nisi ut dicam tibi,
580 Quantum velim; sic desinet narratio.
Thes. Dicas id ipsum; quid rei sit, viderim.
Oed. Veni daturus corpus hoc foedum meum
Dono tibi, quod intuenti displicet,
Sed lucra fert majora, quam formae decus.
585 *Thes.* Sed quod mihi te ferre munus autumas?
Oed. Id non statim, sed postea cognoveris.
Thes. Tu, quaeso, dic, dos quando sit spectabilis.
Oed. Ut primum obibo, tuque me condes solo.
Thes. Vitae requiris ultima, oblivisceris
590 Prioris aevi sive curam negligis.
Oed. Hic illa nobis conferentur insimul.
Thes. Exilis est, quam tu requiris, gratia.
Oed. Tu videris; non parva erit certatio.
Thes. Quenam? mihimet instat, an natis tuis?

- 595 *Oed.* Illi retrorsum me reportari jubent.
Thes. Te, si petunt, fas est fugam capessere?
Oed. At quum volebam, tum recusarunt mihi.
Thes. O stulte, fastus in malis non usui.
Oed. Re cognita, me stringe; nunc tu me sine.
600 *Thes.* Dii; nescientem non oportet dicere.
Oed. Theseu, dolores cum doloribus tuli.
Thes. Gentisne priscum dicis infortunium?
Oed. Non illud est, quod tota narrat Graecia.
Thes. Majus subis, quam pro modo mortalium?
605 *Oed.* Sic fert mihi sors: patriae de finibus
A prole pulsus sum mea; numquam datur
Illuc redire parricidae scilicet.
Thes. Sed cur vocant, ut restitutum segregent?
Oed. Vel non volentes ore coguntur sacro.
610 *Thes.* Cujus timentes ultionem oraculi?
Oed. Quod sit necesse in hac eos terra mori.
Thes. Sed quae parabunt hi mihi certamina?
Oed. At, care Theseu, non venit solis diis
Umquam senectus, mortis aut necessitas;
615 Sed temporis vis alia perdit omnia.
Peritque terrae flos peritque corporis;
Fides fugatur, vincit infidelitas.
Non spirat usque spiritus mortalibus,
Nec civitati in civitatem mens manet.
620 Nunc his et illis post ruente tempore
Amica frigent corda, fervent denuo.
Thebisque si nunc aura populi res tuas
Tibi secundat, plurimas nunc plurimum
Tempus volutat usque noctes et dies,
625 Quibus diu quae continentur dexterae
Solvuntur ense saepe per caussam levem;
Ubi sepultum et dormiens corpus meum
Frigens calentem sanguinem illorum bibet,
Si Dis erit Dis, Phoebus et natus Jove.
630 Sed — non amicum est verba secreta edere —
His mitte dictis me, fidem servans datam;
Nec dixeris, te tempore ullo Oedipum

- Horum locorum me recepisse incolam
Inutilem, ni me Dii fefellerint.
- 635 *Chor.* Rex, jam diu vir dicta et haec et talia
Se civitati praestitutum prodidit.
- Thes.* Quis gratiam repellat istius viri,
Cui vel tuendo prompta primum erit domus
Communem in usum semper hospiti meo?
- 640 *Oed.* Deinde et Dearum numen amplexus miser
Magnum tributum pendit huic terrae et mihi.
Dignatus illud non repellam gratiam
Hujus viri, quem collocabo denuo.
Is si volet manere, vobis hunc dabo
- 645 *Thes.* Custodiendum; sin comes me vult sequi,
Hoc dulce. Utrumque deligas per me licet,
O Oedipe; illa tunc via tecum ferar.
- Oed.* O Juppiter, fac his viris ut sit bene.
- Thes.* Ergo quid optas? ire vis mecum domum?
- 650 *Oed.* Si fas mihi esset; ast hic est mihi locus.
- Thes.* Hic quid patrabis? non enim obstabo tibi.
- Oed.* Illos domabo, qui fugarunt me domo.
- Thes.* Hoc grande sedis commodum dices tuae.
- Oed.* Si tu mihi promissa servabis tua.
- 655 *Thes.* Viro mihi confide; non fallam fidem.
- Oed.* Te non ligabo, ut jure jurando malum.
- Thes.* Nec plus in isto quam vocabulo est lucri.
- Oed.* Qui rem geres?
- Thes.* Quae cura summa te tenet?
- Oed.* Viri subibunt.
- Thes.* Illud his curandum erit.
- 660 *Oed.* Ne me relinquo.
- Thes.* Ne doce me, quid geram.
- Oed.* Pellit metus me.
- Thes.* Cor meum vacat metu.
- Oed.* Minasne nosti?
- Thes.* Neminem acturum scio.
Ex his locis te, dum locorum rex ero.
Nam saepe multae sunt ab iratis minae
- 665 *Oed.* Graves profusae, quum tamen compos sui

- Est facta mens, sunt prorsus extinctae minae.
Si forte sumpto spiritu reducere
Te cogitant et jactitant, videbitur
Huc longa et impedita navigatio.
670 Hinc te jubebo vel sine assensu meo,
Si Phoebus huc te misit, esse animo bono.
Sed hoc scio jam nomen absentis meum
A vique et omni te tuetur impetu.

Canticum III.

Stropha 1.

- Venisti, hospes, equarii
675 Agri haec in loca principalia orbis,
Clarum dico Colonum, ubi
Mobili philomela dans
Melos gutture vallibus
Ornatis hedera alta
680 Daphnen dividit ac Dei
Cunctis impenetrabile
Sole carens nemus, ubere praepotens,
Ab omnibus procellis
Tutum, sicubi Bacchicus
685 Ambulat Dionysus, usque divi-
nis nutricibus obsecundans.

Antistropha 1.

- Caeli rore vigens hiat
Singulis referens diebus uvas
Narcissus, Cereris vetus
690 Atque Persephones decus,
Et flavus crocus et vagi
Cephissi vigilesque
Numquam currere desinunt
Fontes, sed fluit in diem
695 Fluctibus usque rigans salientibus
Et imbre matris almae
Telluris sata, non novem hac
Virgines dubitant sedere sede,
Non auro renitens Dione.

Stropha 2.

- 700 Est, qualis nec, ut ajunt, Asiae contigit usquam,
Nec magna viret in Doride Ne-
so Pelopis planta nec ulli
Subacta mortalium, sed ultro
Terror bostium minacium,
Potissimum ista vicens in ora,
Ornandis pueris commoda oliva.
Neque quis aut puer aut senecta
Pollens funditus hanc ejiciet
Vir; vigilans Morii Jovis
710 Orbis luminis inspicit
Glaucique oris Athene.

Antistropha 2.

- Restat maxima laus metropoli debita nostrae,
Munus magnifici insigne Dei
Et decus hujus regionis
715 Equestre, pullarium, marinum,
Saturnie, hoc enim decus
Ei dedisti, potens Posidon,
Frenum, quo moderarere caballos
Primis in istis viis, parasti.
720 Remi planta mari mire agilis
Multa agitante manu volans
Saltat centipedum choro
Nympharum saliente.

OEDIPUS ANTIGONA ISMENE CREON ET CHORUS.

- Antig.* O praedicatum laude plurima solum,
725 Nunc re probare verba debes splendida.
Oed. Quid tu novi fers, nata?
Antig. Jam prope abest Creon
Non absque pompa regia satellitum.
Oed. Senes amici, vos mihi monstrabit
Desideratum jam salutis terminum.
730 *Chor.* Non, crede, deerit; namque sim licet senex,
Non senuit hujus civitatis vis tamen.

ADVENIT CREON.

- Creon.* Viri, celebris nobiles terrae incolae,
Intelligo, vos — ora vestra me docent —
Tangi mei recente praesentis metu,
735 Quem ne timete, neve abominemini.
Veni nihil facturum, ut qui sim senex,
Sciamque me venisse ad urbem maximam,
Qua non sit ulla Graeciae potentior.
Sed ad virum istum missus hac aetate sum,
740 Meo vocans sermone Cadmeum in solum,
Non unius, sed omnium jussu virum,
Quod me decet cum ceteris domus meae
Gentilibus lugere casus istius.
Hinc te precabor, Oedipe infelix, velis
745 Sequi vocantem me domum. Cadmea gens
Te tota jure jam vocat; vel maxime
Ego, nisi sum pessimus mortalium,
Tuis laboro, mi senex, doloribus,
Videns dolentem temet, hospitem quidem,
750 Tamen vagantem cum ministraque unica
Victu carentem, quam miser putaveram
Numquam malorum tantum posse perpeti,
Quantum puella pertulit miserabilis,
Semper pie teque et tuum caput fovens
755 Stipes rogando, necdum adulta nuptias
Experta, verum praeda cujusvis viri.
Quam triste probrum, vae ter infelix ego
Mihi paravi et omnibus gentilibus?
Sed — non teguntur propalam prostantia —
760 Pare mihi; — jam, quaeso, cela filiam
Et, per penates, rex, redi, quaeso, domum
Tui parentis, dic et huic urbi vale.
Id haec meretur — jure vero patria
Magis colenda, prisca nutrix scilicet.
765 *Oed.* O quaeque conans atque justam praeferens
Causam quibusque per dolum conatibus,
Quid ista tentas meque denuo cupis

- Captare, sic ut captus aerumnas feram?
Namque ante presso maximis domus malis
770 Quum mihi liberet exulare patria,
Hanc expetenti denegasti gratiam.
Sed appetitu jam repleto nausea,
Quando domi manere dulce erat mihi,
Tunc me fugabas atque pellebas foris;
775 Nec tum placebat haec tibi cognatio.
Mihique rursus quum favere nunc vides
Hanc civitatem et omne civium genus,
Auferre tentas, dura verbis leniens.
Sed haec voluptas est in aversos amor,
780 Ut si petenti quis tibi nihil daret
Plane fruendum nec daret volens opem,
Daretque habenti jam paratas copias,
Quum gratia ista nil haberet gratiae;
An non inanis haec voluptas afforet?
785 Affers mihi nunc tumetipse talia,
Verbo probata, sed tamen facto mala.
Istisque dicam, ut te malum coarguam.
Acturus hinc me nunc ades, non quo domum
Ducas, foris ut colloces, sed civitas
790 Immunis ut sit patriae molestiis.
Non haec tibi sunt; sed tibi sunt haec: ibi
Telluris ultor usque grassatur meus.
Meaeque terrae filiis meis datur
Nihil, nisi quo forte possint immori.
795 Thebana nonne certius, quam tu, scio?
Hoc certius, quo certiores audi
Phoebumque et ipsum, patrem Apollinis, Jovem.
Os venit istuc spurium tuum, vomens
Orationis copiam, qua tu mala
800 Profecto plura dixeris, quam commoda
Seni, — mea tu voce non moveberis —
Istic manere nos sinas: nam non male,
Si sic placet, vel sic habentes vivimus.
Creon. Utrum gravari me magis, quam te putas
805 Rerum tuarum disputationibus?

- Oed.* Gaudebo, si tu nec mihi persuaseris,
Nec his amicis incolis astantibus.
- Creon.* Sic, ut patet, non tempus indidit tibi
Mentem, sed exstas jam senectae dedecus.
- 810 *Oed.* Sermone praestas, at virum nullum scio
Justum, diserte qui peroret quaelibet.
- Creon.* Est aliud apte et usque multa dicere.
- Oed.* Tu pauca sane dicis inque tempore.
- Creon.* At non ei, cui, quae tibi, par mens veget.
- 815 *Oed.* Abito; namque dicam et horum nomine,
Nolique custos obsidere me domi.
- Creon.* Antestor hos, non te volo; quam dura tu
Reddas amicis verba — si te cepero.
- Oed.* Hi si tuentur, me quis unquam ceperit?
- 820 *Creon.* Ni fiet illud, tu tamen tristaheris.
- Oed.* Quibusque factis vim minis addes tuis?
- Creon.* Unam tuarum filiarum mitto vi
Captam domum, mox alteram correptam agam.
- Oed.* Hei mihi!
- Creon.* Brevi tu conquerere tempore.
- 825 *Oed.* Tenesne natum?
- Creon.* Et hanc brevi post tempore.
- Oed.* O hospites, quid? vos voletis prodere,
Nec hunc scelestum finibus fugabitis?
- Chor.* Heus, hospes, istinc ito; nam quae nunc facis,
Non justa sunt, nec ante facta sunt magis.
- 830 *Creon.* Est tempus, — hinc vos hanc domum deducite
Et, ni velit, vi non volentem pellite.
- Antig.* Hei, quo fuga me subtraham? me quis virum
Aut quis Deorum juverit?
- Chor.* Quid tu, senex?
- Creon.* Istum virum non tango, sed tango meam.
- 835 *Oed.* Terrae potentes!
- Chor.* Hospes, injusta incipis.
- Creon.* Quin justa.
- Chor.* Qui sunt justa?
- Creon.* Deduco meos.

Canticum IV.

Stropha.

Antig. Io, Io!

Chor. Quid, hospes, paras? tibi videris,
nisi miseris.

840 *Creon.* Cedas —

Chor. non tibi, quia paras scelus.

Creon. Bellum parabis, si mihi vim feceris.

Oed. Non ista dixi jam tibi?

Chor. tu virginem

Mihi cito da!

Creon. ne jube, nisi potes.

Chor. Remitte tandem!

Creon. te jubeo discedere.

845 *Chor.* Adeste, huc adeste, cives boni,

Patria nostra vi petitur a viris?

Adeste huc mihi.

Antig. Trahor, trahor vae! hospites, vae! hospites.

Oed. Quo, nata, vadis?

Antig. ire vi coacta eo.

850 *Oed.* Da, nata, dextram.

Antig. Ne volens quidem queo.

Creon. Vos non agetis?

Oed. hei mihi! quam sum miser!

Creon. Ergo duobus duetus his fulcris tuis

Tandem redibis; quod tamen vis vincere

Et patriam tuosque cives, a quibus

854 Haec facio jussus, qui tyrannus impero.

Jam vince; tandem, quod scio, tu videris,

Nunc temet ipsum consulere parum tibi,

Iram sequentem, quae tibi non profruit.

860 *Chor.* Hic tu maneto!

Creon. meque noli tangere.

Chor. Privatus istis hinc ego non mitto te.

Creon. Tu, credo, majus pignus injunges tuae

Urbi; nec istas tangam ego solas duas.

Chor. Quid mente versas?

Creon. Captum ego ducam senem.

865 *Chor.* Horrenda dicis.

Creon. haec statim perfecero.

Oed. Quam tu protervo me petis dicto tuo?

Creon. Jam tu sileto?

Oed. ne Deae me fecerint

Mutum tacere vota, quae servo tibi,

870 *Qui me carentem jam gemello lumine*

Privas ocello postimo, turpissime.

Hinc temetipsum gente cum tua, Deûm

Qui cernit unus cuncta, Phoebus fecerit

Vitam meae non disparem senescere.

875 *Creon.* Videtis ista, ruris hujus incolae!

Oed. Nostrum vident utrumque, sentiunt probe,

Me voce tantum vim tuam defendere.

Creon. Irae meae non tempero, sed vi traham

Te solus unus et senecta tardior.